

OBSAH

1. ÚVOD

1.1 O sbírce novozákonních apokryfů	17
1.2 Hodnocení apokryfů	18
1.2.1 Apokryfy jako heretické spisy	18
1.2.2 Apokryfy jako historické prameny	19
1.3 Starozákonní a novozákonní apokryfy	20
1.4 Křesťanské apokryfy	21
1.5 O spisech v tomto svazku	23
1.6 Několik upozornění	25

2. O PŘÍBĚŽÍCH APOŠTOLŮ

2.1 Osudy apoštolských příběhů	31
2.1.1 Na prahu legend	32
2.1.2 Nové objevy a úkoly	32
2.2 Starověká svědectví	35
2.2.1 Svědectví manichejského žaltáře	35
2.2.1.1 Úvod	35
2.2.1.2 Edice a literatura	36
2.2.1.3 Překlad z koptštiny	37
Žalm o vytrvalosti	37
Žalm o deseti pannách	39
2.2.2 Svědectví církevních otců	40
2.2.2.1 O Leuciovi	41
2.2.3 Svědectví Fótiovo	43
2.2.3.1 Úvod	43
2.2.3.2 Edice a literatura	43
2.2.3.3 Překlad z řečtiny	43
2.2.4 Fótiovy náměty v soudobé diskusi	45
2.2.4.1 Gnóze	45
2.2.4.2 Enkratismus	48
2.3 Perspektiva kánonu	51
2.3.1 Biblická dějeprava, nebo dějiny spásy?	52
2.3.2 Kánon a apokryfní skutky apoštolů	54
2.3.3 Učedníci – apoštolové – apoštol	55

2.3.4	Misie podle Lukáše	57
2.3.5	Tradice o losování misijních oblastí	58
2.3.5.1	Ze Skutků Filipových	59
2.3.5.2	Z Eusebiových Církevních dějin	59
2.4	Mezi románem a aretologií	61
2.4.1	Erós	63
2.4.2	Propaganda	66
2.4.3	Periodoi	68
2.4.4	Teras	71
2.4.5	Areté	73
2.4.6	Martyrium	76
2.4.6.1	Martyrium jako žánr	78
2.5	Doba vzniku jednotlivých skutků	79
2.5.1	Quo vadis	80

3. SKUTKY PETRA A DVANÁCTI APOŠTOLŮ

3.1	Úvod	85
3.1.1	Charakter spisu	85
3.1.2	Kompozice a obsah	85
3.1.2.1	Lithargoél a perla	85
3.1.2.2	Zjevení Vzkříšeného	87
3.1.2.3	Rozhovor	88
3.1.3	Místo a doba vzniku	89
3.2	Edice a literatura	89
3.3	Překlad z koptštiny (NHC VI/1)	90

4. APOKRYFNÍ SKUTKY APOŠTOLSKÉ

4.1	Skutky Petrovy	105
4.1.1	Úvod	105
4.1.1.1	Charakteristika díla	105
4.1.1.2	Jazyk	107
4.1.1.3	Místo apokryfu v dobové realitě („Sitz im Leben“)	108
4.1.1.4	Skutky Petrovy a stará křesťanská vyznání	108
4.1.1.5	Testimonia	109
4.1.2	Edice a literatura	111
4.1.3	Skutky Petrovy (překlady z koptštiny, latiny a řečtiny)	115

4.1.3.1	O dceři Petrově (překlad z koptštiny, P. Berol. 8502/4)	115
4.1.3.2	O dceři zahradníkově (překlad z latiny, Pseudo-Titus)	117
4.1.3.3	Skutky Petrovy (překlad z latiny, Actus Vercellenses)	118
	Pavlův odjezd z Říma	118
	Šimonův příchod do Říma	122
	Petrova plavba do Říma	123
	Petr v Římě	124
	Petrovo první kázání v Římě	126
	Marcellus	128
	Mluvící pes	130
	Císařova socha	132
	Oživlá ryba	133
	Mluvící nemluvně	134
	Petrovo vidění	135
	Vyprávění o Šimonově krádeži	136
	Uzdravení slepé vdovy	138
	Vyprávění o proměnění Páně	139
	Uzdravení dalších slepých vdov	141
	Marcellovo vidění	142
	Souboj Petra a Šimona na fóru	143
	Oživení tří mladíků	146
4.1.3.4	Martyrium Petrovo (překlad z řečtiny)	151
	Nevěstka Chrysé	151
	Šimonův pád	152
	Agrippa a Albinus	153
	Quo vadis?	154
	Petrovo zatčení	155
	Petrův kříž	156
	Petrův pohřeb	159
4.1.4	Svědectví Obecného učení dvanácti apoštolů (překlad z řečtiny)	160
	Setkání apoštolů se Šimonem v Samaří	161
	Falešní proroci	162
	Petr a Šimon v Kaisareji Stratónově	162
	Šimonův pád v Římě	163
4.1.5	Svědectví Jana Malaly (překlad z řečtiny)	163
	Příchod Šimona a Petra do Říma	164
	Mluvící pes	165
	Šimon, Petr a Pilát před Neronem	166
	Oživený býk	166
	Šimonův pád	167
	Petrova smrt	167

4.2 Skutky Pavlovy	171
4.2.1 Úvod	171
4.2.1.1 Testimonia	171
4.2.1.2 Charakteristika spisu	172
4.2.1.3 Kompozice	173
4.2.1.4 O Pavlově vzhledu	173
4.2.2 Edice a literatura	174
4.2.3 Skutky Pavlovy (překlady z koptštiny a řečtiny)	181
4.2.3.1 Z Damašku do Jeruzaléma (PHeid 60/59 a 61/62)	181
4.2.3.2 Pavel v Antiochii (PHeid 1–6)	182
4.2.3.3 Skutky Pavla a Thekly (AAA I, str. 235–272)	185
Ikonium – Pavel a Oneziforos	185
Thekla a Thamyris	187
Zatčení Pavla	189
Zkouška ohněm	191
Shledání Thekly a Pavla	191
Antiochie – Thekla a Alexandros	193
Thekla a Tryfaina	193
Zápasy se šelmami	193
Theklino svědectví	196
Myra – další shledání Thekly a Pavla	197
Ikonium – Thekla a její matka	197
Seleukie	197
4.2.3.4 Pavel v Myře (PHeid 28–35)	198
4.2.3.5 Pavel v Sidónu (PHeid 35–39)	203
4.2.3.6 Pavel v Týru (PHeid 40)	206
4.2.3.7 Pavel v Efezu (PH 1–5)	207
4.2.3.8 Pavel ve Filipech a Třetí list Korintským	213
Úvod (PHeid 45–46)	213
Korintští Pavlovi (PBod 50–51)	214
Zpráva o předání dopisu (PHeid 47–48)	215
Pavel Korintským o těle (PBod 51–57)	216
Pavel ve Filipech – závěr pobytu (PHeid 41, 42, 44)	220
4.2.3.9 Pavel v Korintu (PH 6–7)	221
4.2.3.10 Z Korintu do Itálie (PH 7–8)	223
Pavlovo kázání v Klaudiově domě (PH 8 a PHeid 79–80)	225
4.2.3.11 Martyrium Pavlovo (AAA I, str. 104–117)	228
4.2.3.12 Počátek Pavlova pobytu v Efezu (výťah z PG)	232
4.2.3.13 O pokřtěném lvu (Dopis Pelagiin)	233

4.3 Skutky Ondřejovy	239
4.3.1 Úvod	239
4.3.1.1 Doba vzniku	239
4.3.1.2 Charakteristika spisu	239
4.3.1.3 Příbuzné spisy	240
4.3.2 Edice a literatura	241
4.3.3 Skutky Ondřejovy (překlady z koptštiny a řečtiny)	245
4.3.3.1 O uzdraveném vojákovi (překlad z koptštiny, P. Cop. Utrecht 1)	245
4.3.3.2 Zlomek Skutků Ondřejových (překlad z řečtiny, Vat. gr. 808)	249
4.3.3.3 Martyrium Ondřejovo (překlad z řečtiny, Vat. gr. 807)	257
4.4 Skutky Janovy	269
4.4.1 Úvod	269
4.4.1.1 Charakteristika textu	269
4.4.1.2 Kompozice	270
4.4.1.3 Teologie	271
4.4.1.4 Autorství, testimonia a doba vzniku	272
4.4.1.5 Ježíšův tanec s učedníky	275
Tanec jako metafora	275
Tanec jako iniciační obřad	276
Tanec místo eucharistie	276
4.4.1.6 O Metastázi a dalších spisech	277
4.4.1.7 O dalších příbězích	279
Zeuxis a démonova hrozba	279
Vzácné a bezcenné	280
Jan ve vroucím oleji	282
4.4.2 Edice a literatura	283
4.4.3 Skutky Janovy (překlad z řečtiny)	290
Skutky Janovy v Římě, návrat do Efezu	290
Lykomédés a Kleopatra	290
Janův obraz	293
Uzdravení starých žen	295
Jan hlásá evangelium	298
Mnohotvárný Kristus	298
Hymnus	301
Tajemství kříže	305
Závěrečná napomenutí	308
Zničení Artemidina chrámu	308
Pokání Efezských	310
Vzkříšení Artemidina kněze	310

Setkání s otcovrahem	311
Pozvání do Smyrny	313
Uzdravení Antipatrových synů ve Smyrně	314
Jan a křepelka	315
Cesta z Laodikeje do Efezu	315
Poslušné štěnice	316
Drúsiáné a Kallimachos	317
Janova metastáze	327
Poslední modlitba	331
Janova smrt	334
4.5 Skutky Tomášovy	339
4.5.1 Úvod	339
4.5.1.1 Charakteristika	339
4.5.1.2 Svátosti	339
4.5.1.3 Duch svatý jako Matka	340
4.5.1.4 Píseň o perle	341
4.5.1.5 Z parafráze Níkéty Soluňského	342
4.5.1.6 Z novějších výkladů Písně o perle	343
4.5.1.7 Edessa, Parthie, Indie, Čína	344
4.5.1.8 Gundaforův palác	347
4.5.1.9 Testimonia	349
4.5.2 Edice a literatura	349
4.5.3 Skutky Tomášovy (překlad z řečtiny)	358
Úvod	358
Příběh první – o svatbě	360
Píseň o nevěstě	361
Příběh druhý – o králi Gundaforovi	367
Příběh třetí – o drakovi	375
Příběh čtvrtý – o oslíkovi	381
Příběh pátý – o démonovi, který přebýval v jedné ženě	383
Příběh šestý – o mladíkovi, který zavraždil dívku	387
Příběh sedmý – o vysokém důstojníkovi	392
Příběh osmý – o divokých oslech	395
Příběh devátý – o ženě Charisiově	401
Píseň o perle	412
Příběh desátý – jak Mygdonia přijala křest	418
Příběh jedenáctý – o ženě Misdaiově	425
Příběh dvanáctý – o Uazanovi, synu Misdaiově	427
Příběh třináctý – jak Uazanés a ostatní přijali křest	434
Martyrium Tomášovo	439

5. VYPRÁVĚNÍ O ZESNUTÍ PANNY MARIE

5.1 Úvod	447
5.1.1 Apokryfní spisy o posledních dnech Panny Marie	448
5.1.2 „Ratolest stromu života“	449
5.1.3 „Betlém a kadidlo“	450
5.2 Edice a literatura	451
5.3.1 Slovo Jana Teologa (překlad z řečtiny)	454
5.3.2 Vyprávění Josefa Arimatejského (překlad z latiny)	464

6. LISTY

6.1 Korespondence Seneky a Pavla	473
6.1.1 Úvod	473
6.1.1.1 Charakter spisu	473
6.1.1.2 Doba vzniku a svědectví o korespondenci	474
6.1.1.3 Mohla církev přijmout Seneku?	477
6.1.1.4 Mohl Seneca přijmout křesťanskou víru?	478
6.1.1.5 Z dějin bádání	479
6.1.1.6 Mohli se Pavel a Seneca setkat?	480
6.1.1.7 Proč falzum vzniklo?	480
6.1.1.8 Domácí úkol ze stylistiky?	482
6.1.1.9 Parodie apokryfu?	482
6.1.1.10 Uvedení Pavla mezi Římany	483
6.1.1.11 Uvedení Seneky mezi křesťany	484
6.1.1.12 Náhražka apoštolské legitimacy	485
6.1.1.13 Závěr	486
6.1.2 Edice a literatura	486
6.1.3 Překlad z latiny	488
6.2 List Laodikejským	496
6.2.1 Úvod	496
6.2.1.1 Význam	496
6.2.1.2 Literární charakter	496
6.2.1.3 Původ a nejstarší svědectví	496
6.2.1.4 Zaměření a teologie	498
6.2.2 Edice a literatura	499
6.2.3 Překlad z latiny	500

6.3 List o neděli	502
6.3.1 Úvod	502
6.3.2 Edice a literatura	503
6.3.3 Překlad z řečtiny	504
Seznam zkratk	511
Bibliografie	519
Rejstřík spisů	522
Rejstřík osobních jmen	546
Rejstřík místních jmen	554
Rejstřík vybraných pojmů	557
Ediční poznámka	563
Mapka	564